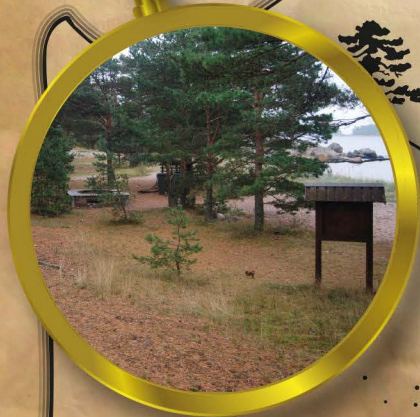

Merirosvo Störtebekerin aarekartta Sandöhön

Pahamaineinen merirosvo Klaus Störtebeker purjehti laivallaan Punainen Paholainen näillä vesillä 1300-luvulla. Hän kuului Vitalieveljiksiksi kutsuttuihin merirosvoihin, jotka sanoivat olevansa "Jumalan ystäviä ja koko maailman vihollisia".

Nyt voit seurata Klaus Störtebekerin jälkiä Sandön saarella hänen aarekarttansa avulla. Aarekartan aloituspiste on saarella sijaitsevan infotaulun kohdalla. Oletko valmis?

Löydät kapteeni Störtebekerin ensimmäiselle aarteelle, kun kuljet infotaululta kohti saaren isointa puuta. Jatka kannaksen yli saaren vastakkaiselle puolelle.

Kun näet ison kaatuneen puun juurakon, olet löytänyt merirosvojen ensimmäiselle aarteelle.

Merirosvot käyttivät tällaisia saariston hidaskasvuisia mäntyjä hyödykseen laivojen ja aseiden rakennuksessa, koska hidaskasvuiset puut ovat erityisen tiheäsyisiä ja kestäviä.

Puilla on erityinen merkitys myös Sandön saarelle, sillä juurakot sitovat hiekkaista maa-ainesta ja estävät saarta huuhtoutumasta mereen. Puut antavat myös suojaa ja elintilaa saaren kasveille ja eläimille.

Jos haluat, voit laskea puun iän sahauskohdassa näkyvistä vuosirenkaista. Kaksi rengasta, yksi vaalea ja toinen tummempi, on yhtä kuin yksi vuosi.

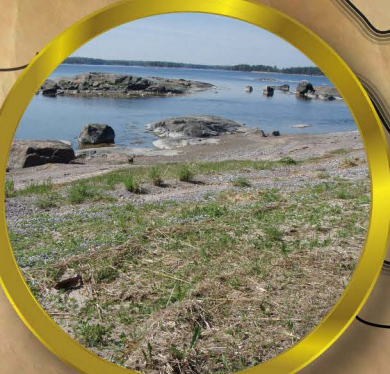
Nyt seuraavalle aarteelle!
Löydät kapteeni Störtebekerin toiselle aarteelle, kun kuljet rantakivikkoa pitkin saaren pohjoispäätä kohti.

50 m

Pienen kallion ylitettyäsi saavut rantaniitylle kahden pienen saaren kohdalle. Pysähdy tähän hetkeksi.

N

Historiankirjat eivät kerro, oliko kapteeni Störtebeker erityisen mieltynyt kukkiin. Tällaisten merenrantaniittyjen kasvillisuus on kuitenkin sen verran merkittävää, että sen ovat varmasti merirosvoikin huomanneet.

Täällä viihtyvät monet harvinaiset kasvit ja eläimet, jotka ovat sopeutuneet elämään ainoastaan rakkolevävallien päällä kasvavilla niityillä. Rantaniityt ovat Sandön saaren omalaatuisimpia elinympäristöjä.

Varsinainen loistoesimerkki tämän paikan kasveista on tavallista vehnää muistuttava rantavehnä. Katso löydätkö sitä täältä?

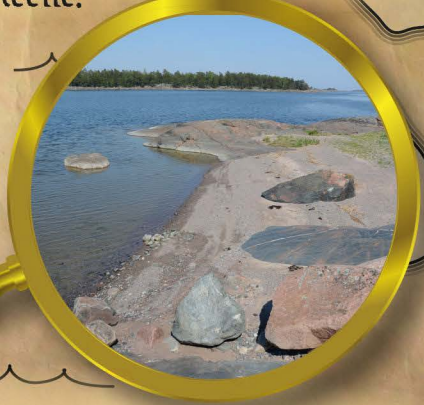
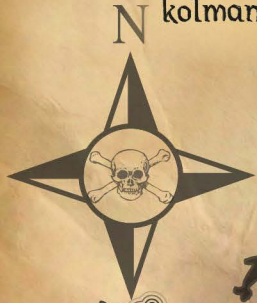
Edellisen paikan kaatuneella puulla oli muuten ikää 73 vuotta.

Eteenpäin!
Jatka matkaasi rantaa pitkin kohti saaren pohjoiskärkeä, niin löydät seuraavalle aarteelle.

Kun näet nuotiopaikan ja pienen hiekkarannan rantakallioiden lomassa, olet päässyt Störtebekerin kolmannelle aarteelle.

Tällaisille suojaisille hiekkarannoille merirosvojen oli helppo haudata aarteensa.

Haudattuaan aarteensa hiekkaan merirosvot kokoontuivat nuotiopaikan tullen ympärille tarinoimaan ja katselmaan yöllistä tähtitaivasta. Väsyneinä kaivamisesta rosvot ihmettelivät tähtien paljoutta ja miettivät, ovatkohan taivaan tähdet yhtä runsaslukuisia kuin rannan hiekanjyvät?

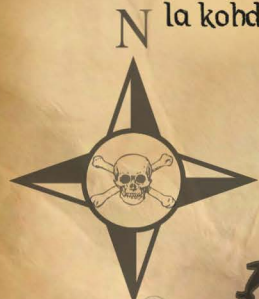
Ota kourallinen hiekkaa käteesi ja mieti sinäkin kumpaa on enemmän; tähtiä avaruudessa vai hiekanjyviä Sandön ja koko maapallon kaikilla hiekkarannoilla?

Hiekkarannalta matka jatkuu nuotiopaikan kohdalta alkavaa metsään vievää polkua pitkin. Seuraa polkua.

Polku mukailee saaren mäkiä ja laaksoja kiiveten korkean mäen harjanteelle. Olet saaren korkeimmalla kohdalla!

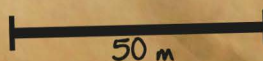

Täältä saaren näköalapaikalta rosvot saattoivat tähystää kauas sekä itään että länteen. Täältä he näkivät hyvissä ajoin vihollislaivojen lähestyvän. Merirosvojen aikaan tämä ylväs kallio oli kuitenkin paljon nykyistä matalampi, sillä 600 vuotta sitten Störtebekerin käydessä täällä suuri osa saaresta oli vielä syvällä veden alla.

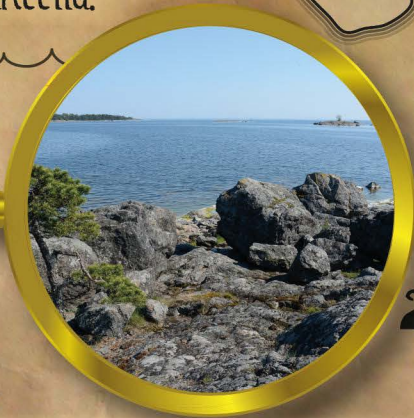
Kuvittele hetken olevasi merirosvo ja tähystä merelle. Näkyykö vihollisia taivaanrannalla? Kun katsot ulapalle rannalla seisten, on etäisyys taivaanrantaan viisi kilometriä. Täältä ylhäältä näkemäsi taivaanranta on kuitenkin yli kymmenen kilometrin päässä. Tämä johtuu siitä, että maapallo on pyöreä ja sen pinta on kaareva. Jo merirosvommekin 1300-luvulla tiesivät, että korkeammalta näkee laivoja, jotka merenpinnan tasolla jäisivät havaitsematta taivaanrannan taakse.

Jääkaudella yli kaksi kilometriä paksu jääkerros painoi alas maankuorta ja Sandön saarta. Vapauduttuaan jääkauden aikaisen jään painosta maa kohoaa ja maata paljastuu jatkuvasti merenpinnan yläpuolelle ja Sandö kasvaa vuosi vuodelta.

Näköalapaikalta jatka harjannetta pitkin saaren itärantaa kohti ja saavut pienelle rantaniitylle.

Kierrä rantaniitty varoen ja etsi tiesi pieneen niemenkärkeen, joka on täynnä isoja kivenlohkareita. Olet seuraavalla aarteella.

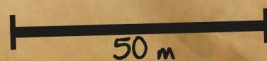

Kapteeni Störtebeker aikalaisineen piti näitä lohkareita jäättiläisten tänne viskaamina ja jopa hurjimpien merirosvojen olemuksesta paistoi pelko ja kunnioitus jäättiläisiä kohtaan.

Nykytiedon mukaan lohkareet ovat kuitenkin päättyneet paikoilleen mannerjään kuljetamina 10000 vuotta sitten vallinneen jääkauden aikana. Jotkut lohkareet ovat voineet kulkeutua jään mukana hyvinkin pitkiä matkoja ennen kuin ne jään sulaessa ovat asettuneet nykyisille sijainnilleen. Tämän takia niitä kutsutaan siirtolohkareiksi.

Kulje siirtolohkareista kallion reunaa pitkin kohti saaren keskiosaa, kunnes näet sala-peräisen kiviröykkiön.

Pysähdy röykkiön viereen ja anna mielikuvituksesi lentää.

Tällaisia kivi-röykkiöitä on eri syistä rakennettu saaristossa kivikaudesta saakka. Monilla niistä on historiallista arvoa, eikä niitä pidä sorkkia. Kun mietit tämän röykkiön alkuperää ja tarkoitusta niin muista, että Störtebekerin hautaa ei koskaan ole löydetty.

Jäättyään vangituksi hänet tuomittiin kuolemaan merirosvouden ja kapteeni Klaus Störtebeker mestattiin vuonna 1401. Sen jälkeen loppuvat kaikki jäljet hänestä. Olisiko-han hänet haudattu tänne?

Oli miten oli Störtebekerin hautapaikan kanssa. Olet löytänyt kaikki hänen aarteensa ja tutustunut hänen suurimpaan aarteeseensa, Sandön saareen. Onnittelut!

Merirosvo Störtebekerin aarekartta Sandöhön

Äi niin, tähtitieteilijät ovat tulleet siihen tulokseen, että maapallon kaikilla hiekkarannoilla on yhteensä 5 triljardia hiekkajyvää. Se on paljon, mutta tähtien lukumäärä on 15 kertaa tätäkin suurempi.

50 m

Merirosvo Störtebekerin aarrekartta Sandöhön

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen
vesien- ja ilmansuojeluyhdistys r.y.

Runeberginkatu 17, 06100 PORVOO

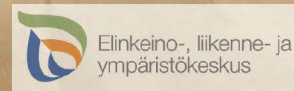
Föreningen vatten- och luftvård
för Östra Nyland och Borgå r.f.

Runebergsgatan 17, 06100 BORGÅ

Juha Niemi
Mikael Henriksson
Tero Myllyvirta
Sampo Vainio

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja
ilmansuojeluyhdistys / Föreningen vatten- och
luftvård för Östra Nyland och Borgå
2014

Merirosvo Störtebekerin
aarekartta Sandöhön

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

50 m